

Afdeling: Tværsektorielt samarbejde /
Regional Udvikling
Journal nr.: 20/18261
Dato: 11. januar 2021

Udarbejdet af: Astrid Godthaab Dilling /
Birgit Bjerre Højer
E-mail: agd@rsyd.dk / bbh@rsyd.dk
Telefon: 29201281 / 23343651

Bilag 3

Ulighed i sundhed i Region Syddanmark

I dette bilag vises beskrivende data, der skal give et billede af hvordan ulighed i sundhed fordeler sig i Region Syddanmark. Der vises data på:

- Forebyggelige indlæggelser blandt ældre
- Akutte indlæggelser med kronisk lungelidelse blandt voksne
- Akutte indlæggelser med hjerte-karlidelse blandt voksne
- Psykiatriske indlæggelser blandt voksne

Tallene for ovennævnte indlæggelser vises på tværs af uddannelsesniveauer. Dvs. at ulighed i sundhed i disse analyser måles i forhold til højest fuldførte uddannelse. Dette mål for ulighed er i overensstemmelse med det mål, der benyttes i Sundhedsstyrelsens seneste rapport om ulighed i sundhed¹, hvor målet er valgt fordi det er forholdsvis stabilt gennem hele livet. Analyserne er inddelt i geografiske områder som vist i tabellen nedenfor.

De nedenstående figurer er **beskrivende**, dvs. de viser fordelingen på de enkelte indikatorer på tværs af uddannelsesniveau og geografi. Det er dog vigtigt at understrege, at **man ikke kan udtale sig om årsagssammenhænge ud fra disse figurer**.

Tallene i figurerne er fra 2018, da der grundet omlægningen af Landspatientregistret i 2019 endnu ikke er adgang til nyere tal.

De geografiske områder dækker over følgende kommuner:

Sydvest	Sønderjylland	Lillebælt	Fyn
Varde	Sønderborg	Fredericia	Odense
Vejen	Tønder	Kolding	Assens
Esbjerg	Haderslev	Middelfart	Langeland
Fanø	Aabenraa	Billund	Kerteminde
		Vejle	Svendborg
			Nordfyns
			Ærø
			Faaborg-Midtfyn
			Nyborg

Overordnet konklusion:

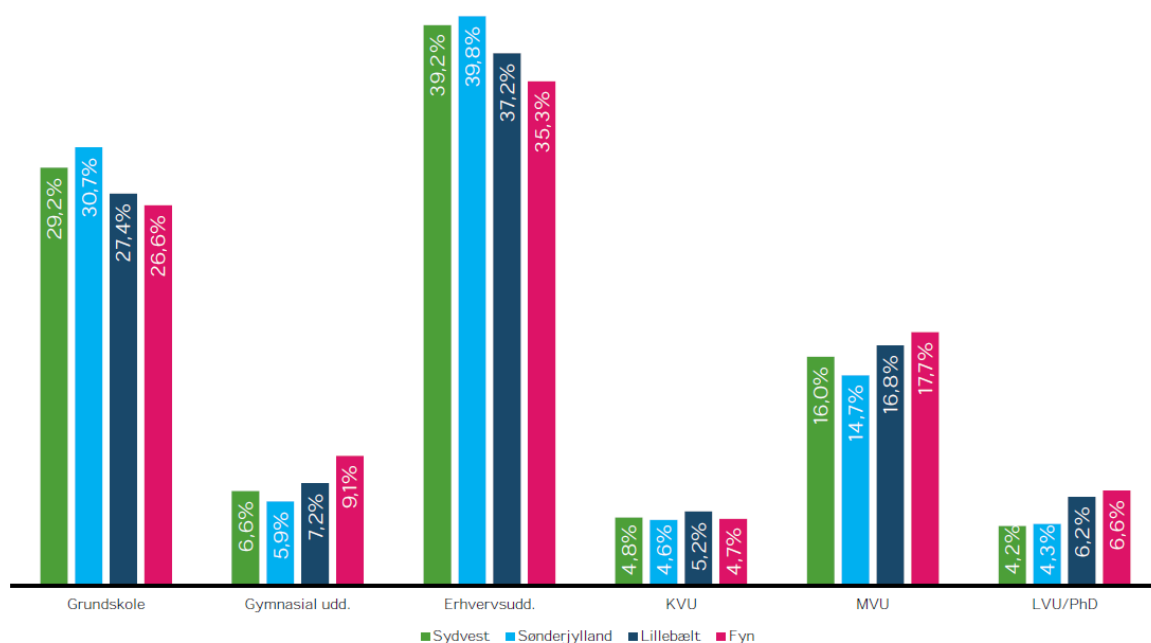
For alle typer indlæggelser ses det generelle billede, at der er et større antal indlæggelser pr. indbygger blandt de borgere i Region Syddanmark, der har grundskole som højest fuldførte uddannelse. Tallene viser således, at der også i Region Syddanmark er ulighed i, hvilke ældre, der indlægges med forebyggelige indlæggelser, hvilke borgere med kroniske sygdomme (lungesygdomme og hjertekarsygdom), som indlægges samt hvilke borgere, der i højere grad bliver indlagt med psykiske lidelser. Der er ikke noget konsistent billede af den geografiske fordeling i forhold til ulighed, da det, afhængig af diagnosen, er forskellige geografiske områder, der har flest indlæggelser, både blandt borgere med grundskoleuddannelse og blandt borgere med de øvrige uddannelsesniveauer.

¹ <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/Social-ulighed-i-sundhed-og-sygdom>

1. Uddannelsesfordeling i Region Syddanmark

Nedenstående figur viser uddannelsesfordelingen blandt indbyggere i Region Syddanmark på 18 år og derover. På figuren ses det, at størstedelen af indbyggerne i Region Syddanmark har erhvervsuddannelse eller grundskole som højest fuldførte uddannelse, mens der også er en vis andel med en mellemlang videregående uddannelse som højest fuldførte uddannelse. Geografisk er der en lille forskel mellem særligt Sønderjylland og Fyn, hvor der er en lille tendens til, at flere indbyggere på Fyn har højere uddannelsesniveau end indbyggerne i Sønderjylland.

Uddannelsesfordeling blandt indbyggere ≥ 18 år i 2018

Kilde: Danmarks Statistik

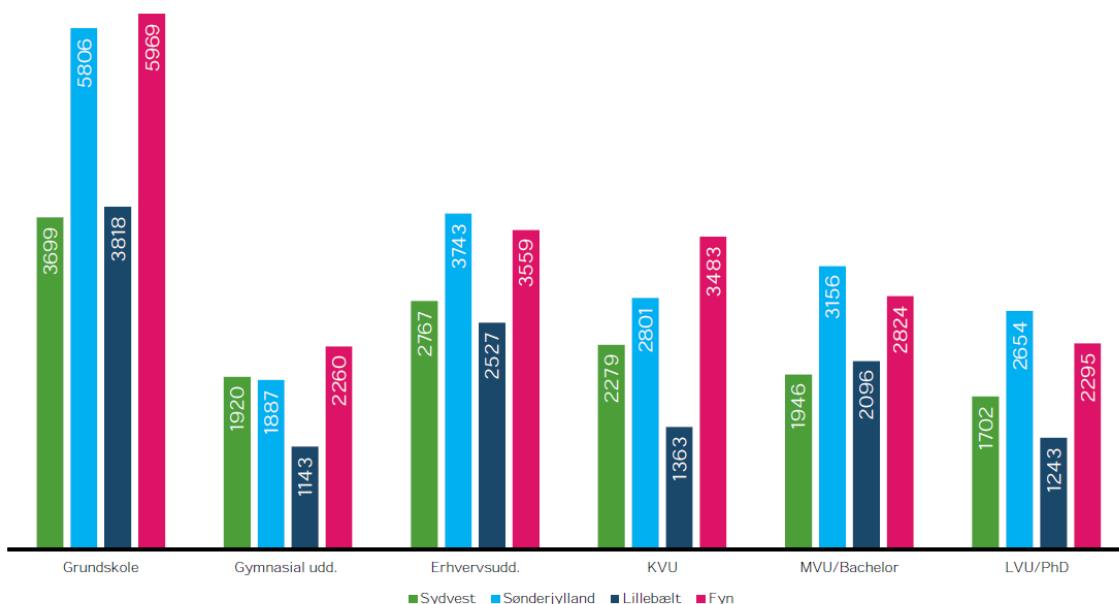
Sundhedens Geografi, Regional Udvikling

Note: KVVU: kort videregående uddannelse, MVU: mellemlang videregående uddannelse, LVU: Lang videregående uddannelse. Uddannelserne er kategoriseret efter Danmarks Statistiks klassifikation af højest fuldførte uddannelse. Dog er Adgangsgivende uddannelsesforløb lagt sammen med Grundskole, mens MVU og Bachelor samt LVU og PhD er lagt sammen, da grupperne ellers bliver for små.

2. Forebyggelige indlæggelser blandt ældre

Nedenstående figur viser antallet af forebyggelige indlæggelser blandt ældre pr. 100.000 indbyggere ≥ 65 år fordelt på uddannelsesniveau og geografi. Figuren viser overordnet, at antallet af forebyggelige indlæggelser pr. 100.000 borgere ≥ 65 år med grundskoleuddannelse er højere end blandt de øvrige uddannelsesniveauer, og at antallet er særlig højt i Sønderjylland og Fyn sammenlignet med Vestjylland og Lillebælt-området. Der ses generelt et større antal forebyggelige indlæggelser blandt ældre i Sønderjylland og på Fyn på tværs af de øvrige uddannelsesniveauer, om end forskellene ikke er så store.

Forebyggelige indlæggelser blandt ældre i 2018 pr. 100.000 indbyggere ≥ 65 år

Kilde: Danmarks Statistik

Sundhedens Geografi, Regional Udvikling

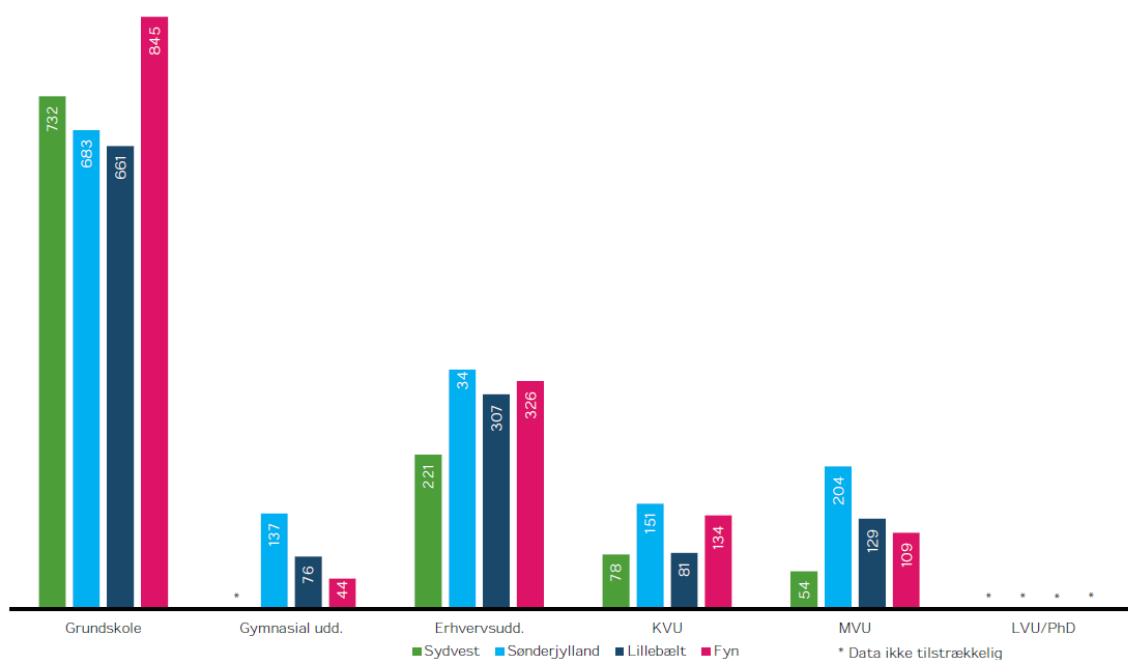
Note: KVU: kort videregående uddannelse, MVU: mellemlang videregående uddannelse, LVU: Lang videregående uddannelse. Uddannelserne er kategoriseret efter Danmarks Statistiks klassifikation af Højest fuldførte uddannelse. Dog er Adgangsgivende uddannelsesforløb lagt sammen med Grundskole, mens MVU og Bachelor samt LVU og PhD er lagt sammen, da grupperne ellers bliver for små.

Forebyggelige indlæggelser er indlæggelser blandt borgere på 65 år og derover, hvor aktionsdiagnosen hører til en af følgende diagnosegrupper: dehydrering, forstoppelse, nedre luftvejssygdom, blærebetændelse, gastroenteritis, brud, ernæringsbetinget blodmangel, sociale og plejemæssige forhold og/eller tryksår.

3. Akut indlæggelse med kronisk lungelidelse

Nedenstående figur viser antallet af akutte indlæggelser med aktionsdiagnosen² kronisk lungelidelse pr. 100.000 indbyggere,. På figuren ses det, at der er flest indlæggelser med denne diagnose hos indbyggere med grundskole- og erhvervsuddannelse sammenlignet med de øvrige uddannelsesniveauer, samt at antallet af akutte indlæggelser med kronisk lungelidelse er markant højest hos indbyggere med grundskoleuddannelse sammenlignet med de øvrige uddannelsesniveauer. Der tegner sig ikke noget ensartet billede af den geografiske fordeling, men blandt de grundskoleuddannede er der flest indlæggelser med kronisk lungelidelse pr. 100.000 indbyggere på Fyn sammenlignet med de andre geografiske områder.

Akut indlæggelse med aktionsdiagnose kronisk lungelidelse i 2018 pr. 100.000 indbyggere ≥18 år

Kilde: Danmarks Statistik

Sundhedens Geografi, Regional Udvikling

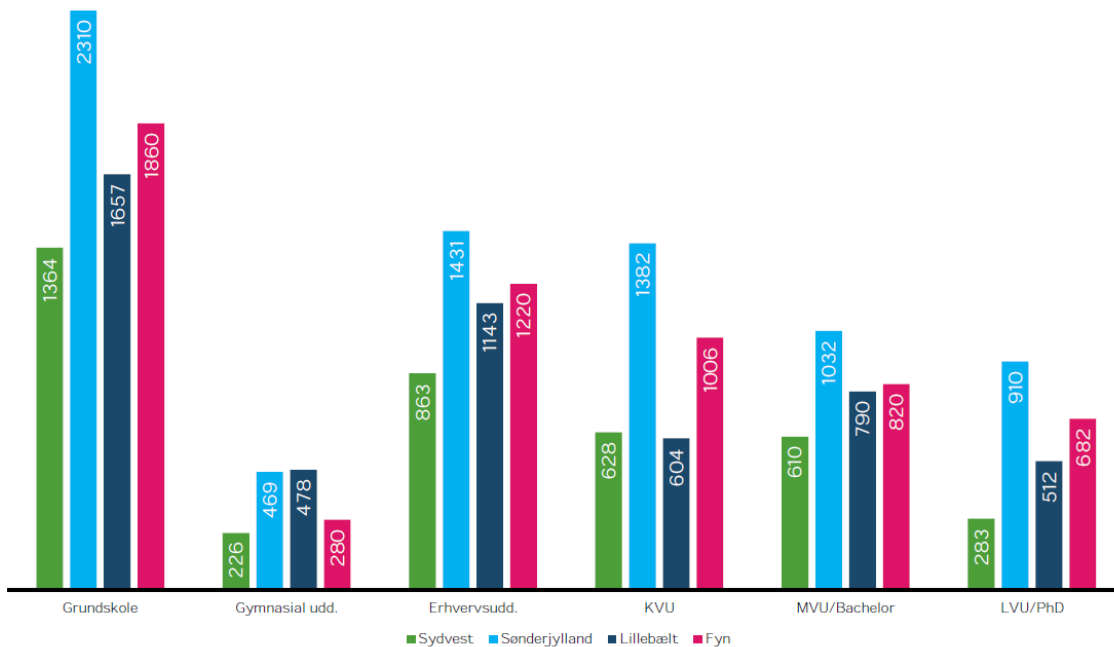
Note: KVU: kort videregående uddannelse, MVU: mellemlang videregående uddannelse, LVU: Lang videregående uddannelse. * indikerer, at der er for få indlæggelser i denne kategori til at lave figur på. Uddannelserne er kategoriseret efter Danmarks Statistiks klassifikation af Højest fuldførte uddannelse. Dog er Adgangsgivende uddannelsesforløb lagt sammen med Grundskole, mens MVU og Bachelor samt LVU og PhD er lagt sammen, da grupperne ellers bliver for små. Kronisk lungelidelse dækker over aktionsdiagnoserne Kronisk bronkitis uden obstruktion, Kronisk bronkitis ikke nærmere specificeret, Lungeemfysem, Kronisk obstruktiv lungelidelse (KOL), Astma, Status Astmaticus, Udvidelse af bronkierne og Respirationsinsufficiens IKA. OBS - Denne opgørelse svarer ikke til opgørelsen på den nationale indikator, da Regional Udvikling ikke har adgang til Register for udvalgte kroniske sygdomme.

² Dvs. hvor en kronisk lungelidelse er årsag til en akut indlæggelse

4. Akut indlæggelse med hjerte-karlidelse

Nedenstående figur viser antallet af akutte indlæggelser med aktionsdiagnose³ hjerte-karlidelse pr. 100.000 indbyggere,. I denne figur ses det, at der er flest akutte indlæggelser blandt borgere med grundskoleuddannelse, og at der generelt set er flest af disse akutte indlæggelser pr. 100.000 indbyggere i Sønderjylland efterfulgt af Fyn.

Akut indlæggelse med aktionsdiagnose hjerte-karlidelse i 2018 pr. 100.000 indbyggere ≥ 18 år

Kilde: Danmarks Statistik

Sundhedens Geografi, Regional Udvikling

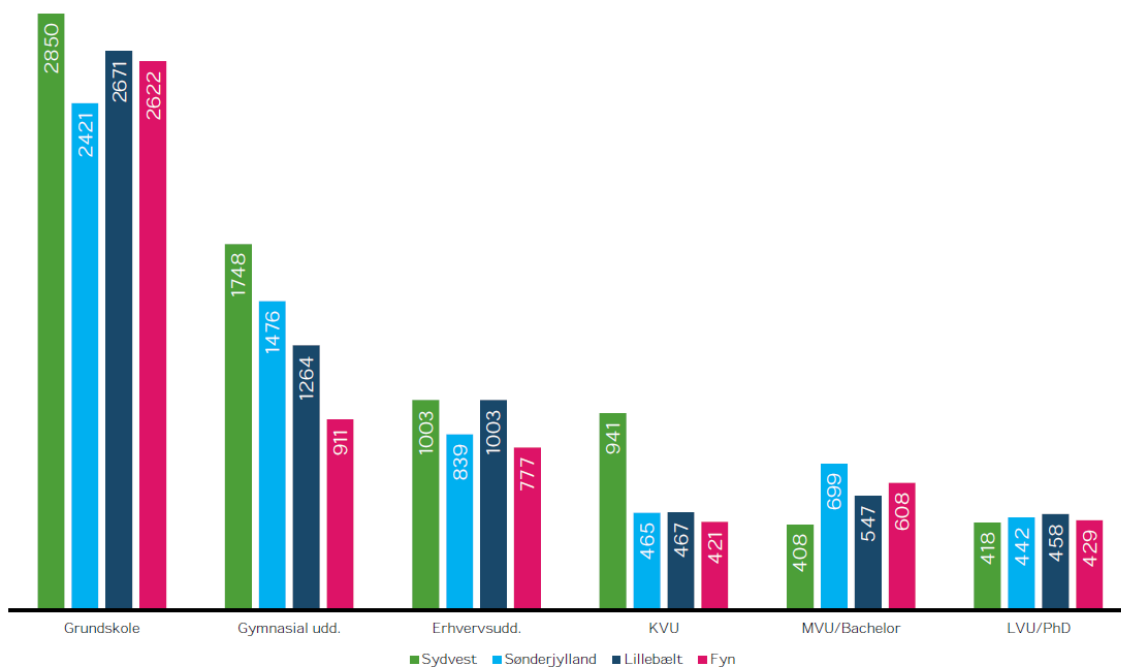
Note: KVU: kort videregående uddannelse, MVU: mellemlang videregående uddannelse, LVU: Lang videregående uddannelse. Uddannelserne er kategoriseret efter Danmarks Statistiks klassifikation af Højest fuldførte uddannelse. Dog er Adgangsgivende uddannelsesforløb lagt sammen med Grundskole, mens MVU og Bachelor samt LVU og PhD er lagt sammen, da grupperne ellers bliver for små. Hjerte-karlidelse dækker over alle aktionsdiagnoser med hjertesygdom.

³ Dvs. akutte indlæggelser, hvor hjerte-karlidelse er årsag til indlæggelsen

5. Psykiatriske indlæggelser

Nedenstående figur viser antallet af psykiatriske indlæggelser pr. 100.000 indbyggere over 18 år, og her ses det tydeligt, at der er flest af disse indlæggelser hos indbyggere med grundskoleuddannelse. Dernæst er der særligt for Sydvestjylland, Sønderjylland og Lillebælt-området mange indlæggelser blandt borgere med gymnasial uddannelse sammenlignet med de øvrige uddannelsesgrupper (undtagen grundskole).

Psykiatriske indlæggelser i 2018 pr. 100.000 indbyggere ≥18 år

Kilde: Danmarks Statistik

Sundhedens Geografi, Regional Udvikling

Note: KVU: kort videregående uddannelse, MVU: mellemlang videregående uddannelse, LVU: Lang videregående uddannelse. Uddannelserne er kategoriseret efter Danmarks Statistiks klassifikation af Højest fuldførte uddannelse. Dog er Adgangsgivende uddannelsesforløb lagt sammen med Grundskole, mens MVU og Bachelor samt LVU og PhD er lagt sammen, da grupperne ellers bliver for små.

Psykiatriske indlæggelser dækker alle indlæggelser (ophold på 12 timer eller der over) på psykiatrisk sygehus.